

STRATEGISCHE NOTA:

EXTREMISME EN TERRORISME

Naar een multidisciplinaire aanpak in België



Strategie

TER

INHOUDSTAFEL

| | | |
|--------|---|----|
| 1. | Inleiding | 3 |
| 2. | Toepassingsgebied | 5 |
| 3. | De Strategie vertaald naar de praktijk..... | 7 |
| 3.1. | Gedecentraliseerde platformen | 10 |
| 3.1.1. | <i>De Lokale Taskforces</i> | 10 |
| 3.1.2. | <i>De Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme</i> | 12 |
| 3.1.3. | <i>De Information Officer</i> | 14 |
| 3.2. | Gecentraliseerde platformen..... | 15 |
| 3.2.1. | <i>De Nationale Taskforce</i> | 15 |
| 3.2.2. | <i>De Nationale Werkgroepen</i> | 16 |
| 3.3. | De tool: De Gemeenschappelijke Gegevensbank..... | 17 |
| 3.4. | De acties..... | 18 |
| 3.5. | Rapportering en evaluatie..... | 19 |
| 4. | Partnerschap..... | 20 |
| 5. | Afkortingenlijst..... | 22 |
| | Bijlage: Reglementair en beleidskader | 23 |

1. INLEIDING

Om extremisme en terrorisme in onze samenleving aan te pakken, is samenwerking tussen alle diensten die bij de aanpak van deze problematieken betrokken zijn, het sleutelwoord. De noodzaak van meer samenwerking tussen de betrokken diensten was ook al de rode draad in het verslag van de Parlementaire Onderzoekscommissie na de aanslagen van 22 maart 2016. Om deze multidisciplinaire aanpak succesvol te laten zijn, is er in de eerste plaats vertrouwen nodig tussen alle betrokken partners. Daarbij is het essentieel dat dit vertrouwen niet gegijzeld wordt door de verschillende bevoegdheden op alle bestuursniveaus, noch door de eigen logica van de verschillende deelnemende diensten. De veiligheidslogica en de sociopreventieve logica – allebei even hard nodig – moeten elkaar versterken.

Deze Strategische Nota wil die multidisciplinaire aanpak structureren. Om hiertoe te komen, moet eerst en vooral de problematiek duidelijk gedefinieerd worden. Vervolgens moeten, op basis van deze precieze beeldvorming, de risico's die van extremisme en terrorisme uitgaan, zo veel mogelijk gereduceerd worden. Dit kan wanneer de best geplaatste diensten de meest gepaste maatregelen nemen.

Het doel van deze Strategische Nota is om alle bevoegde overheden en diensten te laten werken vanuit een gemeenschappelijk kader, met een gemeenschappelijke strategie en met respect voor elkaars finaliteit en methodologie. Het beroepsgeheim en de wettelijke bevoegdheid van elk bestuursniveau blijven uiteraard gevrijwaard.

De Strategische Nota maakt de link tussen:

- de sociopreventieve, bestuurlijke, politionele en gerechtelijke aanpak en de aanpak gericht op sociale re-integratie;
- het federale niveau, het niveau van de gemeenschappen en gewesten en het provinciale en lokale niveau.



De Strategische Nota bouwt voort op de ervaringen uit het verleden. Sinds 2002 zijn er verschillende actieplannen geweest. Allemaal hadden ze tot doel om radicalisering en extremisme in de samenleving terug te dringen door het nemen van maatregelen. De bevoegdheden lagen hierbij vooral bij de veiligheids- en inlichtingendiensten en bij de politiediensten. Maar gaandeweg groeide het besef dat een louter veiligheidsgeoriënteerde aanpak niet voldoende was. De inclusieve samenleving moet het voornaamste wapen zijn in de strijd tegen extremisme en terrorisme. Preventie en sociale re-integratie in de samenleving zijn hierbij cruciaal. De actualisering van het Plan R in 2015 hield rekening met deze totaalbenadering. De synergiën tussen de verschillende beleidsniveaus werden versterkt en de steden en gemeenten kregen een belangrijker rol.

→ *Voor een optimale multidisciplinaire aanpak zijn samenwerking, een versterking van het wederzijdse vertrouwen én het behoud van dat vertrouwen, net als informatieuitwisseling en het delen van kennis en expertise tussen alle betrokken diensten, essentieel*

Met de aanslagen van Parijs en Brussel in 2015 en 2016 is het veiligheidslandschap grondig veranderd. Het is cruciaal dat de overheid voldoende weerbaarheid aan de dag kan leggen om de fundamentele rechten en vrijheden van de burgers in de strijd tegen terrorisme en extremisme zo goed mogelijk te vrijwaren. Een veilige en pluralistische samenleving, waar iedereen zonder vrees voor geweld of vervolging zichzelf kan uiten, is hiervoor een *conditio sine qua non*. Daarvoor moeten de juiste structuren en platformen in werking worden gesteld én gedragen worden door alle deelnemers. Dat is wat deze Strategische Nota wil bewerkstelligen.

2. TOEPASSINGSGEBIED

Om extremisme en terrorisme in onze samenleving aan te pakken, is een integrale en geïntegreerde samenwerking nodig. Daarom is het eerst en vooral belangrijk om de reikwijdte van de Strategische Nota af te bakenen. Alle partners moeten in een gemeenschappelijk kader werken. Een gemeenschappelijke taal is hierin erg belangrijk. Als basis voor de omschrijving van een aantal begrippen wordt de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hernomen.

Extremisme: *“racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen”.*

Terrorisme: *“het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of dreigingen te bereiken. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen”.*



Aangezien de Strategische Nota het veiligheidsdomein overstijgt, moet ook de **sociopreventieve definitie** van het **radicaliseringsproces** in rekening worden genomen, namelijk:

“Een dynamisch proces dat begint met een vervreemding van de samenleving en van het politieke systeem, een groeiende intolerantie ten overstaan van een gedachtegoed dat men niet deelt en de toenemende bereidheid om geweld te aanvaarden als middel om het eigen gedachtegoed op te leggen aan anderen.”

De noties ‘radicaliseringsproces’ en ‘radicalisering’ in deze Strategische Nota worden dus enkel gebruikt met bovenstaand conceptueel kader als basis. In een democratische rechtsstaat vormen mensen en groepen die zich radicaal uiten uiteraard niet per definitie een probleem. Ze kunnen integendeel zelfs een verrijking zijn. Duidelijke en provocatieve standpunten die de *status quo* uitdagen, zijn belangrijk in een democratische samenleving. Anderen van de eigen ideeën overtuigen is dan ook een legitieme handeling.

3. DE STRATEGIE VERTAALD NAAR DE PRAKTIJK

De Strategische Nota neemt verschillende elementen in rekening over hoe dreigingen het best worden aangepakt en welke maatregelen genomen moeten worden in de strijd tegen de grondoorzaken van radicalisering en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces :

- **Alle vormen** van extremisme die **aanzetten tot geweld** of die het **gebruik van geweld aanmoedigen**, vallen binnen het toepassingsgebied van de Strategische Nota;
 - Er zijn **talrijke factoren** die een rol spelen bij een **radicaliseringsproces**. Daarom is het **onmogelijk om één algemeen profiel** te schetsen voor alle individuen die een radicaliseringsproces doormaken. Daarnaast is ook het **online aspect** sterk toegenomen;
 - De **modi operandi** en de **daderprofielen evolueren**. Daar waar daders vroeger uitgestuurde, getrainde commando's waren uit het conflictgebied, zijn de meeste daders van aanslagen momenteel **geïnspireerde lone actors** die niet-gesofisticeerde wapens gebruiken. Daarom is het essentieel om te werken op basis van een **duidelijk afgebakend en geïndividualiseerd dreigingsbeeld**, dat continu geactualiseerd wordt;
 - Zowel in de krijtlijnen van de Strategische Nota als bij de aanpak op het terrein zijn **transparantie en samenwerking tussen alle verschillende actoren essentieel**. Deze samenwerking is nodig om te garanderen dat alle partners betrokken bij de aanpak een gemeenschappelijk beeld hebben van het fenomeen en dat ze allemaal dezelfde taal spreken. De samenwerking kan enkel vlot verlopen als er vertrouwen is tussen de verschillende partners. Een degelijke uitwisseling van kennis, expertise en informatie vanuit dit vertrouwen zal zorgen voor de inplaatsstelling van de meest gepaste maatregelen. Een dergelijke multidisciplinaire aanpak biedt de beste garanties om **de schadelijke effecten van radicalisering te beperken**.
- De middelen die worden ingezet, zullen dus verschillen naargelang het type van extremisme, de ruimere omgeving en het individu.



De focus bij de aanpak van de problematiek is bijgevolg verschoven van een enge aanpak van terrorisme naar een bredere aanpak toegespitst op **preventing violent extremism (PVE)** en **countering violent extremism (CVE)**. Niet in het minst op het vlak van preventie en nazorg is het brede maatschappelijke veld – met name de sociopreventieve actoren – hierin een cruciale partner. Dit is waar de multidisciplinaire aanpak voor staat.

Een multidisciplinaire aanpak is nodig, met het oog op preventie, vroegdetectie, re-integratie, uitwisseling van informatie, accurate prioritering en afstemming welke diensten het best geplaatst zijn om de meest gepaste maatregelen te nemen. Deze maatregelen kunnen proactief, preventief of repressief zijn, of gericht op sociale re-integratie. Meer inzetten op een cultuur van vertrouwen en samenwerking tussen de verschillende professionele disciplines is primordiaal.

In de praktijk vertaalt deze multidisciplinaire aanpak zich in platformen voor informatie-uitwisseling. Deze volgen de visie van een geïndividualiseerde aanpak vanuit de filosofie van risicomanagement.

Risicomanagement is een cyclisch proces, waarbij uitgegaan wordt van drie grote stappen: **detectie**, **risicotaxatie** en **risicoreductie**. Door alle puzzelstukken van informatie samen te leggen, kan overgegaan worden tot een taxatie, een analyse van het risico van de betrokken entiteit. Aan de hand van een aantal wel bepaalde risicodomeinen wordt een beeld geschetst van het profiel van de betrokken entiteit. Daarbij wordt duidelijk welke domeinen eerder problematisch zijn en op welke domeinen de betrokkene in positieve zin evolueert.

Vervolgens moet op basis van deze taxatie bepaald worden welke maatregelen – op welk niveau dan ook – genomen moeten worden opdat het risico dat van de betrokken persoon uitgaat, zou afnemen. Na het opleggen van deze maatregelen moet opnieuw informatie verzameld worden, wordt een nieuwe taxatie opgestart en begint het cyclische proces van risicomanagement van vooraf aan.



Centraal in deze filosofie staat het multidisciplinaire casuoverleg. De overlegplatformen zijn decentraal ingericht:

- Op het niveau van de arrondissementen zijn er de **Lokale Taskforces (LTF's)**, die werken vanuit een veiligheidsperspectief;
- Op lokaal niveau zijn er de **Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC's-R)**, die werken vanuit een sociopreventief perspectief.

De Information Officer vormt de brug tussen beide platformen. Het doel is om het dreigingsrisico inzake extremisme en terrorisme dat van het betrokken individu of de betrokken organisatie uitgaat zo veel mogelijk te reduceren.

- Daarnaast bestaan er ook platformen voor de opvolging en oriëntering van terreurdossiers. In het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Brussel zijn dat het **Joint Intelligence Centre** en **Joint Decision Centre (JIC-JDC)**, in het rechtsgebied van de Hoven van Beroep van Luik, Charleroi, Gent en Antwerpen zijn dat de **Fora Counterterrorism (CT)**. JIC-JDC en de Fora CT zijn veiligheidsgeoriënteerde platformen. Hun opdracht bestaat erin om continu informatie uit te wisselen in het kader van bestaande gerechtelijke dossiers en inlichtingendossiers met betrekking tot terrorisme. Ze beslissen samen welke strategie het best gevolgd kan worden wanneer er informatie beschikbaar is over terroristische activiteiten.

De Strategische Nota is uiteraard conform de democratische rechten en vrijheden die zijn afgebakend door internationale verdragen die België heeft geratificeerd, zoals het Europees Verdrag voor de Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Daarnaast zijn er de grondwet en de vigerende wetten, decreten en ordonnanties en hun uitvoeringsbesluiten. Tot slot moet er een afstemming gebeuren met de actieplannen en de strategische plannen van de gemeenschappen en de gewesten en kadert de Strategische Nota op ruimer vlak ook in de Kadernota Integrale Veiligheid.

3.1. Gedecentraliseerde platformen

3.1.1. De Lokale Taskforces

De Lokale Taskforces (LTF's) zijn samen met de LIVC's-R het centrale zenuwstelsel van de Strategische Nota. De LTF's zijn een veiligheidsgeoriënteerd permanent netwerk en dus meer dan louter een vergadermoment. De binnen de LTF's gedeelde informatie kan zowel geclassificeerd als niet-geclassificeerd zijn.

In de LTF zijn vooral de politiediensten, de veiligheids- en inlichtingendiensten, de Dienst Vreemdelingenzaken en het Openbaar Ministerie vertegenwoordigd. De LTF's vormen het platform waarbinnen de verschillende actoren kunnen overleggen over de opvolging van entiteiten in de Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB). Ook andere gevallen van radicalisering kunnen steeds op de LTF ter sprake worden gebracht om een eerste gemeenschappelijke risicoanalyse uit te voeren. Op basis van de informatie-uitwisseling en de afstemming binnen de diensten, kunnen deze gevallen vervolgens via de reguliere werking van de politie of van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden opgevolgd. Er kan tevens beslist worden dat casussen moeten worden doorgegeven aan de LIVC-R voor een sociopreventieve opvolging. Een LTF kan ook beslissen dat een entiteit niet meer opgevolgd hoeft te worden.

De LTF's situeren zich op arrondissementeel niveau en bestaan uit een strategische en een operationele component.

- De **operationele LTF's** staan in voor de informatieverzameling en de voeding van de GGB. Daarnaast zijn ze bevoegd voor de opvolging van de entiteiten in de GGB die op hun gebied aanwezig zijn, conform de dreigingsevaluatie door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD). De operationele LTF's duiden de prioritaire casussen aan en beslissen per casus welke opvolging of welke maatregel de beste is.
- De **strategische LTF's** zorgen voor de strategische afstemming tussen de lokale operationele LTF's.





De nationale aansturing van de LTF's gebeurt door de **Werkgroep Lokale Taskforces**, die de richtlijnen en prioriteiten bepaalt.

Er wordt over gewaakt dat de prospectieve aandacht voor radicalisering niet op de achtergrond geraakt door een louter reactieve opvolging van gekende personen of organisaties. In die zin is een wisselwerking met de LIVC's-R cruciaal. De aanwezigheid van de Information Officer op de vergaderingen van de LIVC-R maakt de samenwerking tussen de operationele LTF's en de sociopreventieve platforms immers efficiënter.

Om steeds de meest gepaste maatregelen te kunnen uitvoeren, bepalen de LTF's in de eerste plaats de prioritering van de entiteiten in de GGB. Dit gebeurt steeds aan de hand van wel gekozen criteria. Een dergelijke prioritering is noodzakelijk omdat sommige entiteiten meer aandacht en opvolging vereisen dan andere en omdat de afhandeling niet altijd door dezelfde actoren moet gebeuren. De prioritering bepaalt dus ook mee het platform waarop de entiteit hoofdzakelijk wordt behandeld, net als de bijhorende maatregelen.

De prioritering van de entiteiten komt als volgt tot stand:

- **A-entiteiten** worden in hoofdzaak opgevolgd door de Federale Gerechtelijke Politie en/of de inlichtingendiensten in het kader van een klassiek strafonderzoek onder leiding van het (federaal) parket of de onderzoeker en/of in het kader van een inlichtingenonderzoek. De LTF's worden op de hoogte gehouden van de dossiers en van de eventuele noodzaak om maatregelen te nemen;
- **B-entiteiten** krijgen voor het merendeel een opvolging via het platform van de LTF's en de bijhorende partners;
- **C-entiteiten** krijgen voor het merendeel hun primaire opvolging via het platform van de LIVC's-R en de bijhorende partners;
- **D-entiteiten** betreffen bijvoorbeeld personen die in de gevangenis in het buitenland zitten of die van het Belgische grondgebied verwijderd werden. De opname als entiteit verzekert dat de persoon of organisatie in kwestie in de GGB blijft tot hij of zij verwijderd kan worden.

Entiteiten kunnen tegelijk op verschillende platformen worden opgevolgd. De indeling voor de opvolging van de entiteiten is bovendien niet statisch, maar dynamisch. De opvolging van een entiteit moet immers evolueren.

3.1.2. De Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme

Op lokaal niveau staan de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC's-R) het dichtst bij de burger. Hierdoor zijn zij het best geplaatst om aan preventie, en vroegdetectie te doen, maar ook om een re-integratietraject uit te werken voor de meest problematische gevallen.

De LIVC-R bestaat in symbiose met de LTF. Daar waar de LTF een opvolging doet vanuit veiligheidsperspectief, ent de LIVC-R zich op preventie en begeleiding. Deze verschillende manieren van aanpak weerspiegelen zich in de samenstelling van beide overlegstructuren. Daar waar de LTF bestaat uit de politiediensten, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de Dienst Vreemdelingenzaken en het Openbaar Ministerie, omvat een LIVC-R voornamelijk lokale maatschappelijke actoren.

Een LIVC-R bestaat idealiter uit twee overlegplatformen, de zogenaamde 'tafels':

- De **operationele tafel** is bevoegd voor het feitelijke casusoverleg. Opvolging gebeurt door de burgemeester en/of zijn vertegenwoordiger;
- De **strategische tafel** stuurt de operationele tafel aan en ziet erop toe dat deze goed functioneert. De burgemeester neemt de regie op.

Ook hier is multidisciplinaire samenwerking het sleutelwoord:

- De LIVC's-R zijn een efficiënt instrument in de strijd tegen radicalisering doordat zij **in een vroeg stadium personen detecteren** die zich in een radicaliseringsproces bevinden (of van wie vermoed wordt dat ze aan het radicaliseren zijn);
- Naast vroegdetectie kan op basis van de vergaarde informatie een **geïndividualiseerd opvolgingstraject** worden uitgewerkt. Niet enkel personen die vanuit die vroegdetectie worden aangebracht, maar ook personen die buiten de werking van de LIVC-R geïdentificeerd werden kunnen in aanmerking komen voor een dergelijk geïndividualiseerd opvolgingstraject.

Concreet betekent dit dat de partners binnen de LIVC-R bepalen welke dienst het best geplaatst is om een bepaalde persoon op te volgen of te begeleiden en hoe de begeleiding er precies zal uitzien.



Met uitzondering van de Information Officer – die de link met de LTF verzekert – neemt geen enkel lid van de LTF deel aan de LIVC-R. Terugkoppeling van informatie vanuit de LIVC-R naar de LTF gebeurt slechts na goedkeuring bij consensus door alle effectieve deelnemers van de LIVC-R, via de terugkoppelingsfiche. Deze terugkoppelingsfiche biedt de deelnemers aan de LIVC-R en de LTF een houvast, omdat deze toelaat om aan alle deelnemers heel duidelijk weer te geven welke informatie doorstroomt, en ook welke niet.

De effectieve deelnemers aan het casusoverleg binnen de LIVC-R beslissen ook in consensus over de opvolging van de casus die besproken wordt.

Deze opvolging kan bestaan uit:

- De evaluatie of de besproken casus verder opgevolgd moet worden binnen de LIVC-R of niet;
- De begeleiding of coördinatie van een gepersonaliseerd begeleidingstraject binnen de LIVC-R;
- De evaluatie van dit opvolgingstraject;
- Een doorverwijzing van de casus naar de LTF.

De casussen die binnen een LIVC-R behandeld worden, zijn personen die binnen het grondgebied van een bepaalde stad of gemeente verblijven of die hebben aangegeven zich hier te vestigen. Omwille van praktische opportuniteiten kunnen verschillende gemeenten er ook voor kiezen om een gezamenlijke LIVC-R op te richten. Daarnaast kan een entiteit ook in verschillende LIVC's-R tegelijk besproken worden. Het is aan de burgemeesters zelf om onderling te communiceren en afspraken te maken.

3.1.3. De Information Officer

De Information Officer (IO) is een lid van de Lokale Politie, die de brug slaat tussen de LTF en de LIVC-R. Elke politiezone heeft er minstens één.

De rol van de Information Officer ziet eruit als volgt:

- 1 De Information Officer **vertegenwoordigt de politiezone in de LTF**, stuurt transversaal in zijn organisatie de opsporings- en opvolgingsinspanningen aan voor de personen die zijn opgenomen in de GGB en waakt over de kwaliteit van de informatieflex in zijn zone. De IO brengt op de LTF de relevante informatie aan om de GGB aan te vullen;
- 2 De Information Officer is het **aanspreekpunt** voor de inlichtingendiensten, de Dienst Vreemdelingenzaken, het OCAD en de Federale Politie voor het uitwisselen van geclassificeerde informatie;
- 3 De Information Officer beheert **lokaal de toegang tot de GGB**. De IO duidt in de politiezone de personen aan die meewerken aan de effectieve monitoring van elke op te volgen persoon (wijkagenten, rechercheploegen, interventieploegen,...) en geeft hen richtlijnen volgens hun functie;
- 4 De Information Officer moet regelmatig **contacten** hebben met de inlichtingenagenten en met de leden van de Federale Gerechtelijke Politie die op dezelfde problematiek werken. Deze contacten moeten ook buiten de maandelijkse vergaderingen van de LTF gebeuren;
- 5 De Information Officer vormt de **brug** tussen de **politie** op lokaal en arrondissementeel niveau enerzijds en de **Information Officers** van andere politiezones anderzijds;
- 6 De Information Officer is de **vertegenwoordiger van de LTF in de LIVC-R** en vormt zo de schakel tussen de LTF en de LIVC-R. De IO moet de goede samenwerking tussen de LIVC-R en de LTF bewerkstelligen. De IO staat in voor de terugkoppeling tussen beide platformen, idealiter door gebruik te maken van de terugkoppelingsfiche.

3.2. Gecentraliseerde platformen

3.2.1. De Nationale Taskforce

De Nationale Taskforce (NTF) is het centrale platform waarop de aansturing van de Strategische Nota gebeurt. De NTF speelt een belangrijke rol in een optimale afstemming tussen de verschillende partners in het kader van de multidisciplinaire samenwerking. De NTF is verantwoordelijk voor het algemene beheer en de continue opvolging van de uitvoering van de Strategische Nota.

De band tussen de NTF, de LTF's, de LIVC's-R en de Nationale Werkgroepen is er een van coördinatie en verloopt met respect voor de eigenheid van de deelnemende diensten en hun interne werking. De NTF moet alle voorstellen of aanpassingen die een politieke bekrachtiging vereisen, doorgeven aan de bevoegde autoriteiten.

De NTF komt maandelijks samen onder het voorzitterschap van het OCAD en omvat vertegenwoordigers van alle partners die een rol hebben binnen de Strategische Nota:

- Het Openbaar Ministerie;
- De Veiligheid van de Staat;
- De Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid;
- De Federale en de Lokale Politie;
- De FOD Buitenlandse Zaken;
- De FOD Binnenlandse Zaken
 - De Algemene Directie Veiligheid en Preventie;
 - De Algemene Directie van de Dienst Vreemdelingenzaken;
 - Het Nationaal Crisiscentrum;
- De Cel voor Financiële Informatieverwerking;
- De FOD Justitie
 - Het Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen;
 - De Directie Wetgeving, Fundamentele Rechten en Vrijheden via de de Cel 'Preventie van terrorisme en radicalisering' van de Dienst Erediensten en Vrijzinnigheid en de Cel 'Terrorisme en Gewelddadige Radicalisering' van de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid;
- De Vlaamse Overheid;
- De Federatie Wallonië-Brussel;
- Het Waalse Gewest;
- De Duitstalige Gemeenschap;
- Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

3.2.2. De Nationale Werkgroepen

De Nationale Werkgroepen zijn gevormd rond een bepaald actiedomein, fenomeen, tendens of problematiek. Hierdoor kunnen ze zeer flexibel inspelen op het steeds wijzigende dreigingsbeeld, op de evoluties in de tendensen en op concrete behoeften. Het belangrijkste doel van de Werkgroepen is om experten in een bepaalde materie rond de tafel te brengen om analyses te maken en ondersteuning te bieden op basis van hun expertise. Dankzij deze insteek kunnen de verschillende partners binnen de LTF's of de LIVC's-R de meest efficiënte maatregelen nemen.

De Nationale Werkgroepen willen komen tot een constante samenwerking en uitwisseling van expertise. Veel aandacht gaat naar de behoeften van de diverse partners, ook op het lokale niveau. Bovendien wordt er ook binnen de Werkgroepen sterk ingezet op informatie-uitwisseling met alle betrokken actoren binnen de Strategische Nota.

Elke Nationale Werkgroep heeft een pilootdienst, die alle relevante partners samenbrengt om de vooropgestelde opdrachten uit te voeren. De pilootdienst bewaakt de opgebouwde kennis en verzekert ook de doorstroom van de informatie naar de andere platformen en betrokken actoren binnen de Strategische Nota.

Momenteel zijn de volgende Nationale Werkgroepen actief:

- Internet en sociale media en haar subwerkgroep Permanent Working Group Internet en Social Media;
- Radio en televisie;
- Gevangenen: strafuitvoering en operationeel;
- Preventie;
- Strategische Communicatie;
- Rechts-extremisme;
- Links-extremisme;
- Klein-Azië;
- Noord-Kaukasus;
- Lokale Taskforces;
- Asiel en Migratie;
- Salafisme.

De NTF bepaalt welke Nationale Werkgroepen er worden opgestart, welke er worden behouden en welke er worden opgeheven.

3.3. De tool: De Gemeenschappelijke Gegevensbank

Een belangrijk onderdeel van de multidisciplinaire samenwerking is geënt op het continu delen van informatie volgens het need-to-share principe. De Gemeenschappelijke Gegevensbank speelt hierin een belangrijke rol.

Dankzij de GGB kunnen alle partners dynamisch informatie uitwisselen. Daarom wordt de GGB beschouwd als de ruggengraat van het LTF-netwerk. De GGB bevat enkel niet-geclassificeerde informatie en is een instrument om een zo correct mogelijk beeld te krijgen van de op te volgen personen. Op basis van deze informatie kunnen pertinente individuele dreigingsevaluaties worden opgesteld en efficiënte maatregelen genomen, wat resulteert in een adequate opvolging.

De entiteiten in de GGB zijn onderverdeeld in vijf categorieën: **Foreign Terrorist Fighters (FTF's)**, **Homegrown Terrorist Fighters (HTF's)**, **Haatpropagandisten (HP's)**, **Potentieel Gewelddadige Extremisten (PGE's)** en **Terrorismeveroordeelden (TV's)**. De criteria voor opname in de GGB zijn gedefinieerd per koninklijk besluit en zijn zeer strikt. Vanaf het ogenblik dat een entiteit niet meer aan de criteria voldoet, moet ze uit de GGB worden geschrapt.

Voor elke entiteit in de GGB zijn er drie fiches, allemaal op basis van niet-geclassificeerde informatie: de inlichtingenfiche, de informatiekaart en de dreigingsevaluatie:

- De **inlichtingenfiche** met de persoonsgegevens wordt door alle diensten die de GGB wettelijk voeden continu geactualiseerd;
- De **informatiekaart** is een extract van de inlichtingenfiche, die de burgemeester kan raadplegen;
- De **individuele dreigingsevaluatie** van het OCAD bepaalt het niveau van de terroristische en extremistische dreiging die van de op te volgen persoon uitgaat. De dreigingsevaluatie kan als leidraad dienen bij discussies over de maatregelen die ten aanzien van deze persoon genomen moeten worden. Daarnaast kunnen de partnerdiensten zich op de dreigingsevaluatie baseren om administratieve beslissingen te helpen motiveren.

3.4. De acties

Om extremisme en terrorisme te voorkomen en de radicaliserende invloed van personen en organisaties te verminderen, zijn er concrete acties ontwikkeld.

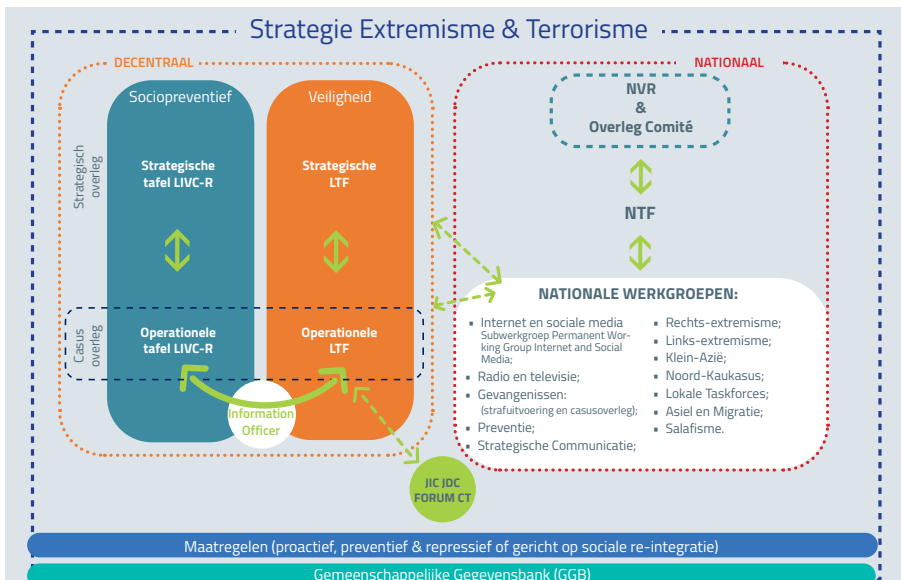
Deze maatregelen kunnen de volgende zijn:

- **De proactieve** aanpak is bedoeld om te komen tot optimale structuren en een zo correct mogelijke beeldvorming, zodat tijdig het hoofd geboden kan worden aan tendensen die zich kunnen manifesteren;
- **De preventieve** aanpak omvat een brede waaier aan maatregelen die gericht kunnen zijn:
 - ten aanzien van de samenleving in zijn geheel (primair);
 - ten aanzien van bepaalde doelgroepen (secundair);
 - ten aanzien van individuen (tertiair). Een belangrijk onderdeel hiervan is bijvoorbeeld de sociale re-integratie door middel van *disengagement*.
- **De repressieve** aanpak kan enkel toegepast worden ten aanzien van entiteiten die in de GGB zijn geplaatst. De bedoeling van deze maatregelen is om de dreiging die van deze entiteiten uitgaat, te reduceren. Het principe dat hiervoor wordt toegepast, is de risicotaxatie.

3.5. Rapportering en evaluatie

De implementatie van de Strategische Nota wordt permanent geëvalueerd op basis van een inhoudelijke toetsing en bijgestuurd door de NTF.

De NTF rapporteert haar werkzaamheden aan de Nationale Veiligheidsraad en aan het Overlegcomité, bestaande uit de ministers van de federale regering en de regeringen van de gemeenschappen en gewesten. Voor de dagelijkse externe communicatie is de dienst die het voorzitterschap van de NTF waarneemt (het OCAD) het referentieorgaan.



4. PARTNERSCHAP

In het kader van de uitwerking en de opzet van de Strategische Nota wensen we alle diensten die zich op dagelijkse basis voor de Strategische Nota hebben geëngageerd, uitdrukkelijk te bedanken. Deze Strategische Nota draagt de volle steun van de betrokken autoriteiten.

Voor de Federale Regering:

- De heer Alexander De Croo, Eerste minister;
- Mevrouw Sophie Wilmès, Vice-eersteminister, minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen;
- De heer Vincent Van Quickenborne, Vice-eersteminister en minister van Justitie, belast met Noordzee;
- De heer Vincent Van Peteghem, minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de Fraudebestrijding;
- Mevrouw Ludivine Dedonder, minister voor Defensie;
- Mevrouw Annelies Verlinden, minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing.

Voor de regering van de Vlaamse Overheid:

- De heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering;
- De heer Bart Somers, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;
- Mevrouw Zuhair Demir, minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.



Voor de regering van het Waalse Gewest:

- De heer Elio Di Rupo, minister-president van de Waalse Regering;
- De heer, Christophe Collignon, minister van Huisvesting, Lokaal Bestuur en Stadszaken.

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke regering:

- De heer Rudi Vervoort, minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Voor de regering van de Federatie Wallonië-Brussel:

- De heer Pierre-Yves Jeholet, minister-president van de Federatie Wallonië-Brussel;
- Mevrouw Valérie Glatigny, minister van Hoger Onderwijs, Welzijnswerk, Wetenschappelijk Onderzoek, Universitaire Ziekenhuizen, Jeugdwelzijn, Justitiehuizen, Jeugd, Sport en Promotie van Brussel.

Voor de regering van de Duitstalige Gemeenschap:

- De heer Oliver Paasch, minister-president van de Duitstalige Gemeenschap;
- De heer Antonios Antoniadis, minister van Gezondheid en sociale aangelegenheid, Ruimtelijke ordening en Huisvesting.

Voor bijkomende informatie over de Strategische Nota kan u contact opnemen met de diensten van het OCAD (cve@cuta.be).

5. AFKORTINGENLIJST

| | |
|-----------------|--|
| CVE | Countering Violent Extremism |
| Forum CT | Forum Counter Terrorism |
| FTF | Foreign Terrorist Fighter |
| GGB | Gemeenschappelijke Gegevensbank |
| HP | Haatpropagandist |
| HTF | Homegrown Terrorist Fighter |
| IO | Information Officer |
| JDC | Joint Decision Center |
| JIC | Joint Intelligence Center |
| LIVC-R | Lokale Integrale Veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme |
| LTF | Lokale Taskforce |
| NTF | Nationale Taskforce |
| OCAD | Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse |
| PGE | Potentieel Gewelddadige Extremist |
| PVE | Preventing Violent Extremism |
| Plan R | Actieplan Radicalisme |
| TV | Terrorismeveroordeelde |

BIJLAGE:

REGLEMENTAIR EN BELEIDSKADER

- De Kadernota Integrale Veiligheid;
- De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, meer bepaald de artikelen 44/11/3bis, 44/11/3ter, 44/11/3quater, 44/11/3quinquies;
- De wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging en het KB van 28 november 2006 tot uitvoering van de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging;
- Wet van 27 april 2016 inzake aanvullende maatregelen ter bestrijding van terrorisme; hoofdstuk 4 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank;
- De wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, artikel 313 – invoering van een artikel 458ter in het Strafwetboek;
- De wet van 30 juli 2018 tot oprichting van Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme;
- Het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters ;
- Het Koninklijk besluit van 23 april 2018 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis ‘Het informatiebeheer’ van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt;
- Het Koninklijk besluit van 20 december 2019 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters en van het Koninklijk besluit van 23 april 2018 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis ‘Het informatiebeheer’ van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt;
- De omzendbrief van 22 mei 2018 van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Terrorist Fighters en Haatpropagandisten;
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Het Globaal Veiligheids- en Preventieplan (GVPP) van 14 januari 2021, Website: <https://bps-bpv.brussels/sites/default/files/2021-03/1507-BPS%20-%20PGSP-NL-AS.pdf> ;
- Duitstalige Gemeenschap, Strategie zur Vorbeugung von gewaltsamem Radikalismus in der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens: 2016-2020, Website: <http://oliver-paasch.eu/2016/07/praevention-dg-strategie-gegen-gewaltsamen-radikalismus/>;
- Federatie Wallonië-Brussel, De diensten en preventie-initiatieven die onder de verantwoordelijkheid vallen van het netwerk voor de opvolging van gewelddadig extremisme en radicalisme van de Federatie Wallonië-Brussel, Website: www.extremismes-violents.be;
- Het Waalse Gewest, Plan régional de lutte contre le radicalisme violent, Février 2019, Website: <https://interieur.wallonie.be/politiques-locales/radicalisme/140320>;
- Vlaamse Overheid, het ‘Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2020-2024’ van 21 mei 2021. Zie <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/60A79830364ED900080004BA>.

Naar een multidisciplinaire aanpak in België

Meer informatie op
ocad.belgium.be

